

Ny national handlingsplan for den ældre medicinske patient

Ældre medicinske patienter er særligt udsatte i det danske sundhedssystem. De har flere samtidige sygdomme, har ofte brug for egen læge, har større behov for kommunal pleje og omsorg og indlægges ofte på medicinske afdelinger med overbelægning.

Ældre medicinske patienter er på samme tid svækkede ældre mennesker og komplekse patienter, der kræver høj faglighed og sammenhæng i behandlingen på tværs af sektorer og fagligheder.

Derfor er der brug for en ny national handlingsplan for den ældre medicinske patient,

der omfatter indsatsen på hospitalerne, overgangen mellem hospital og kommune og indsatsen i det nære sundhedsvæsen.

Det er afgørende med ens kvalitet – uanset hvor du behandles. Der skal derfor udvikles klare og bindende retningslinjer for den ældre, multisyge, medicinske patient – og ikke blot for isolerede sygdomme.

Sammen med en handlingsplan for den ældre medicinske patient er der behov for et økonomisk løft af sundhedsvæsenet på cirka 2 % årligt for at følge med den demografiske udvikling og behovet for behandling og pleje.

ÆLDRE SAGEN FORESLÅR

- Ret til pakke med individuel forløbsplan med tværfaglig og tværsektoriel planlægning af det samlede forløb omfattende udredning, behandling, rehabilitering og pleje (herunder fokus på bl.a. medicin, ernæring og genoptræning)
- Én person, der er forløbskoordinator og sikrer et værdigt og sammenhængende forløb på tværs af sygehus, praktiserende læge og kommunale tilbud
- Tværgående geriatrisk/medicinsk opfølgning hurtigt efter udskrivning ved akutindlæggelse
- Opfølgende hjemmebesøg, hvor praktiserende læge og hjemmesygeplejerske umiddelbart efter udskrivning sikrer opfølgning i borgerens eget hjem
- Kommunale visitatorer på sygehuse, der før udskrivningen vurderer behov og igangsætter indsatser for borgeren, når vedkommende udskrives
- Udgående geriatriske teams fra hospitalerne, der understøtter indsatsen på fx akutpladser i kommunerne
- Tilgængelig telefonrådgivning fra hospitalsafdeling
- Fornøden lægefaglig behandling for patienter i hjemmesygeplejen, i akutfunktioner og på plejehjem, herunder fortsat udbredelse af plejehjemslæger
- Nultolerance over for overbelægning. Konkrete og forpligtende mål for nedbringelse af belægningsprocenterne, uden det går ud over ældre medicinske patienters mulighed for indlæggelse. Medicinske sengepladser må ikke nedlægges, før målet er nået. Normeringen skal tilpasses for at nedbringe overbelægning
- Nej til øget brugerbetaling i det nære sundhedsvæsen, fx når man får behandling og pleje i det nære sundhedsvæsen i stedet for på hospital

Vi stemmer for et godt

FAKTA OM DEN ÆLDRE MEDICINSKE PATIENT

Antallet af 80+ årige stiger med 150.000 de næste 10 år¹. En person mellem 80-89 år koster i gennemsnit omkring 43.000 kr. om året og sundhedsudgifterne er i gennemsnit dobbelt så høje som for personer, der er 60-69 år².

Det ved vi om den ældre medicinske patient³:

- Gennemsnitsalderen er 77 år⁴
- Ca. 1/3 modtager kommunal hjemmehjælp⁵
- Ca. ½ er i kontakt med den kommunale hjemme-sygepleje⁶
- 2/3 har flere samtidige sygdomme som eksempelvis KOL, diabetes eller osteoporose (knogleskørhed)⁷
- Kan have nedsat funktionsevne og forringet ernæringstilstand
- Er i behandling med flere lægemidler
- Der er ca. 160.000 ældre medicinske patienter⁸.
- Er i kontakt med egen læge ca. 25 gange/år⁹
- Har i gennemsnit 10 ambulante kontakter med hospital årligt¹⁰
- Har i gennemsnit 2 indlæggelser årligt¹¹
- Er i gennemsnit indlagt 10 dage¹²

Sygehus:

- Sygeplejersker vurderer, at 36 % af de akutte patienter ikke har en tryk overgang fra kommunen til hospitalet¹³.
- Der var mellem 119 og 235 dage med overbelægning på medicinske afdelinger i 2017 og 2018¹⁴
- Knap en tredjedel akut indlagte patienter svarede nej til, at de var med til at træffe beslutninger om deres undersøgelse/behandling i ønsket omfang¹⁵
- Medicinske afdelinger har flere sygeplejersker med under to års anciennitet (40 pct) end andre afdelinger (8 pct.)¹⁶

- Medicinske afdelinger har flere stressede sygeplejersker (73 pct.) end generelt (55 pct.)¹⁷
- På medicinske afdelinger oplever 74 pct. af sygeplejerskerne, at arbejdsmiljøet presser det faglige niveau¹⁸
- Fra 2010 – 2017 er stigningen i antal sygeplejersker (3,7 pct.) og SOSU'er (-18 pct.)¹⁹ ikke fulgt med stigningen i somatiske indlæggelser (5,6 pct.²⁰), ambulante behandlinger (18,5 pct.²¹) og skadestuebesøg (21,7 pct.²²)

Udskrivelse

- 30 % af de akutte patienter har ikke en tilstrækkelig tryk overgang fra akutafdelingen til opfølgning i et kommunalt tilbud, vurderer sygeplejersker på akutafdelinger²³
- Mere end hver femte akut indlagte patient oplever ikke, at sygehus og kommune samarbejder tilstrækkeligt om udskrivelsen²⁴
- Kommuner har ikke de tilbud, som patienterne har brug for, vurderer 71,3 % af adspurgte overlæger²⁵

Forskellige sundhedsforhold fra kommune til kommune – et eksempel

Kommune A²⁶

- 102 65+ årige pr. kommunal sygeplejerske²⁷
- 32,5 pct. har langvarig sygdom²⁸
- 19 pct 65+ årige har indløst recept på mere end 5 forskellige lægemidler²⁹
- Åben adgang til fast praktiserende læge

Kommune B³⁰

- 147 65+ årige pr. kommunale sygeplejerske³¹
- 42,7 pct. har langvarig sygdom³²
- 28 pct. 65+ årige har indløst recept på mere end 5 forskellige lægemidler³³
- 41 % af borgerne har ikke en fast praktiserende læge³⁴

1 Statistikbanken.dk, FRDK118

2 Særdtæk leveret af Sundheds- og Ældreministeriet, hvor data vedrører figur 1.8 i rapporten "Patienten først – nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder". Udgifter til indlæggelser, ambulant, speciallæge, almen læge og hjemmesygepleje. Data er baseret på 2015-tal

3 65+ som har været indlagt mindst en gang på en medicinsk afdeling

4 Sundheds- og Ældreministeriet (2018) – Sundheds- og ældreøkonomisk analyse – Kontraktmønstre på tværs af sektorer blandt befolkningen, kronikere og ældre medicinske patienter

5 Sundheds- og Ældreministeriet (2018), Sundheds og ældreøkonomisk analyse

6 Sundheds- og Ældreministeriet (2018), Sundheds og ældreøkonomisk analyse

7 Sundheds- og Ældreministeriet (2018), Sundheds og ældreøkonomisk analyse

8 Ifølge Danmarks Statistik var der 1. oktober 2018 1.132.000 personer i aldersgruppen 65+. Såfremt andelen af ældre medicinske patienter (defineret som en person, der har været indlagt mindst en gang i 2018 på en medicinsk afdeling) er den samme i dag som i 2014 (14% af 65+ Sundheds og ældreøkonomisk analyse 2018 Sundheds- og Ældreministeriet s.92), så svarer det til, at der var knap 160.000 ældre medicinske patienter med udgangen af 2018

9 Sundheds- og Ældreministeriet (2018), Sundheds og ældreøkonomisk analyse

10 Sundhedsdatastyrelsen (2016), Ældre medicinske patienters kontakt med det regionale sundhedsvæsen og den kommunale pleje. Tal fra 2014

11 Sundhedsdatastyrelsen (2016) Ældre medicinske patienters kontakt med det regionale sundhedsvæsen og den kommunale pleje. Tal fra 2014

12 Sundhedsdatastyrelsen (2016) Ældre medicinske patienters kontakt med det regionale sundhedsvæsen og den kommunale pleje. Tal fra 2014

13 DSR (2018) "Hovedresultater til brug for akutarbejdet" Sygeplejersker vurderer i en undersøgelse, at 36 % af de akutte patienter i mindre grad eller slet ikke har en tryk overgang fra kommunen til akutafdelingen på hospitalet

14 Esundhed.dk i 2017 og i 2018 på medicinsk område pr. region

15 LUP Somatik (2018), Landsdækkende undersøgelse af patientoplevelse. Kompetencecenter for patientoplevelser på vegne af regionerne

16 DSR <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2016-6/de-medicinske-afdelinger-er-ud-sultede>

17 DSR (2018), "Stress blandt sygeplejersker" 73 % af sygeplejerskerne på medicinsk afdeling angiver i en undersøgelse, at de hele tiden, ofte eller somme tider har følt sig stresset de sidste to uger. Til sammenligning er det generelt i gennemsnit 55 %"

18 DSR (2018), "Hovedresultater til brug for akutarbejdet" 74 % af sygeplejerskerne på de medicinske afdelinger oplever, at deres muligheder for at løse deres kerneopgaver på et fagligt forsvarligt niveau er under pres pga. faktorer i arbejdsmiljøet

19 Esundhed antal opgjort i fuldtidsbeskæftigede på offentlige sygehuse

20 Statistikbanken.dk, IND03

21 Statistikbanken.dk, AMB03

22 Statistikbanken.dk, SKAD03

23 DSR (2018), Hovedresultater til brug for akutarbejdet

24 LUP Somatik (2018), Landsdækkende undersøgelse af patientoplevelse. Kompetencecenter for patientoplevelser på vegne af regionerne

25 Overlægeföreningen (2018) Spørgsmål til medlemspanel i forbindelse med optakt til sundhedsreform Rapport 10/07/2018

26 Lyngby-Taarbæk Kommune

27 Statistikbanken.dk Folk1A (1. kvartal 2019) 10.954 65+ i Lyngby-Taarbæk, KRL.dk, januar (2019) 108 fuldtidssygeplejerske

28 Tal fra Den Nationale Sundhedsprofil (2017)

29 <https://www.apotekerforeningen.dk/-/media/apotekerforeningen/analysersundhed/16112017-danskere-indloste-recept-paa-flere-forskellige-lagemidler.pdf>

30 Lolland Kommune

31 Statistikbanken.dk (1. kvartal 2019) Folk1A 12.126 65+ 65+ i Lolland Kommune, KRL.dk, januar (2019) 82 fuldtidssygeplejerske

32 Tal fra Den Nationale Sundhedsprofil (2017)

33 <https://www.apotekerforeningen.dk/-/media/apotekerforeningen/analysersundhed/16112017-danskere-indloste-recept-paa-flere-forskellige-lagemidler.pdf>

34 Tal fra PLO (2019)

DEN ÆLDRE MEDICINSKE PATIENT

Antallet af 80+ stiger med 150.000 de næste 10 år

Sundhedsudgifter pr. person til 80-89-årige er dobbelt så høje som til 60-69-årige

Gennemsnitsalder 77 år

Har flere samtidige sygdomme

1/3 modtager kommunal hjælp

1/2 er i kontakt med kommunal hjemmesygepleje

Kontakt med egen læge 25 gange pr. år

10 ambulante kontakter med hospital

2 indlæggelser pr. år

Indlæggelser varer i gennemsnit 10 dage

HOSPITAL GENERELT:

8% af sygeplejerskerne har under to års anciennitet

2010-2017:

Skadestuebesøg +21,7 %

Ambulante behandlinger +18,5 %

Somatiske indlæggelser +5,6 %

Sygeplejersker +3,7 %

SOSU'er -18 %

MEDICINSK

JEG ER BÅDE STRESSET OG NY I FAGET

MEDICINSK AFDELING:

40% af sygeplejerskerne har under to års anciennitet

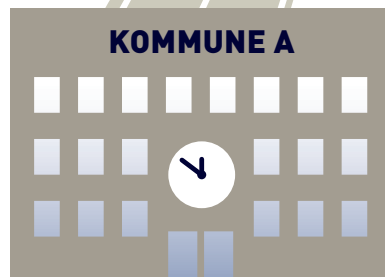
73% er stressede

Op til 235 dage om året med overbelægning

HOSPITAL

Kommuner har ikke de tilbud, som patienterne har brug for, vurderer 71,3% af adspurgte overlæger generelt

KOMMUNE A

102 pers. 65+ pr. sygeplejerske

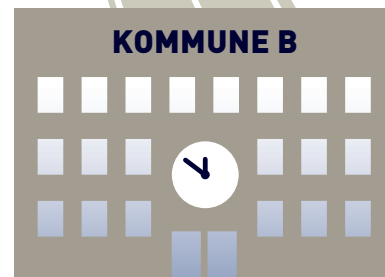
32,5% med langvarig sygdom

Åben adgang til praktiserende læge

19% får mere end 5 forskellige lægemidler

KOMMUNE B

147 pers. 65+ pr. sygeplejerske

42,7% med langvarig sygdom

41% har ikke fast praktiserende læge

28% får mere end 5 forskellige lægemidler